

άραδώνω

— 8 —

άράζω

άραδώνω Κρήτ. —Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. ·

'Εκ τοῦ ούσ. ἀράδω.

1) Σύρω εὐθείας γραμμάς εἰς τινα ἐπιφάνειαν Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. : 'Αράδων μου τὸ τετράδιο Λεξ. Δημητρ. Συνών. ριγών, χαρακών. 2) Ἐπακόλουθω κατὰ σειράν Κρήτ. : 'Αραδώνοντι κακά (ἔρχονται τὸ ἔνα κατόπιν τοῦ ἄλλου).

άραδωτὰ ἐπίρρ. Μποέμι Ντόπ. ζωγραφ. 19 καὶ 102.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀράδωτός.

Κατὰ σειράν: Ξαπλωθήκαμε σῶι ἀραδωτά. Λεῦκες ἀραδωτά φυτεμένες. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀράδα **B 1.**

άραδωτδες ἐπίθ. πολλαχ. ἀραδουτός "Ηπ. Στερελλ. ('Ακαρναν. 'Αράχ.) κ.ά.

'Εκ τοῦ ούσ. ἀράδω διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός. 'Η λ. καὶ ἐν ἐγγράφῳ Πάρου τοῦ 1721.

'Ο ἔχων ἀράδας, γραμμάς, συνήθως ἐπὶ ὑφάσματος, χάρτου κττ.: Παρνί - χαρτὶ ἀραδωτὸ Χίος κ.ά. Φ' στάν' ἀραδουτὸ "Ηπ. Συνών. ριγώτος, χαρακωμένος (ίδ. χαρακών), ἀντίθ. ἀράδωτος, ἀρριγωτος, ἀχαράκωτος.

άραδωτος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. ·

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀράδωτός προσλαβόν σημ. στερήσεως διὰ τῆς προπαροχούτονίας. ίδ. ἀ- στερητ. **2 α.**

'Ο μὴ ἔχων εὐθείας γραμμάς: Κατάστιχο - τετράδιο - χαρτὶ ἀραδωτο. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀράδωτός.

άράεμαν τό, Πόντ. ("Ιμερ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀράμα Πόντ. (Κοτύωρ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀραεύω.

"Ερευνα, ζήτησις ἔνθ' ἀν.: 'Εξέβεν 'ς σ' ἀράεμαν (έξηλθεν εἰς ἀναζήτησιν) Χαλδ. || Παροιμ. φρ. Μὲ τ' ἀράεμαν 'κ' ενδήκ' νανε σε (μὲ τὴν ζήτησιν δὲν σὲ εὔρισκαν, ητοι καὶ ἀν ἔτι ἡρεύνων, δὲν θὰ ἡδύναντο νὰ σὲ εὔρουν. Εἰρων. πρὸς τὸν δῆθεν σπάνια προσόντα ἔχοντα) Χαλδ. Συνών. ἀράδισμα.

***άραέτσι** ἐπίρρ. ἀραέτο Πόντ. ("Ιμερ. Σάντ. Σούρμ. Σταυρ. Χαλδ.) ἀραβούτσι' Πόντ. (Σάντ.) ἀραβούσι Καππ.

'Εκ τοῦ συνδ. ἀρα καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἔτσι.

Τοιουτορρόπτως λοιπόν, οὕτως ἔνθ' ἀν.: 'Αραέτο' θέλω Χαλδ. 'Εγένομοντε ἀραέτο' (ἔγινα κτλ.) Σούρμ. Συνών. *ἀραέτσικα.

***άραέτσικα** ἐπίρρ. ἀραβούτσικα Καππ.

'Εκ τοῦ ἐπιρρ. *ἀραέτσι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικα.

*'Αραέτσι, δ ίδ.

άραευτής ὁ, Πόντ. ("Ιμερ. Κρώμν. Σάντ. Σταυρ. κ.ά.) 'Εκ τοῦ ρ. ἀραεύω.

Ζητητής, ἔρευνητής ἔνθ' ἀν.: 'Άσμ.

'Άλλοι ἐμὲν τὸν δρφανόν, καν' νὰν 'ς σὸν κόσμον 'κ' ἔχω, ἀν ἀποθάνω 'ς σὰ μακρά, ἀραευτήν πα 'κ' ἔχω (πα = ούδε) "Ιμερ.

άραεύω Πόντ. ("Αμισ. "Ιμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. "Οφ. Σάντ. Σαράχ. Σινώπ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) 'ραεύω Πόντ. ἀραεύω Πόντ. ἀραευτής Μακεδ. (Σέρρ.) ἀραύω Πόντ. ("Αμισ. Κοτύωρ. Τρίπ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. aramak σχηματισθὲν ἐκ τοῦ aramak. τοῦ ἀπαρ. καὶ τῆς καταλ. -εύω. 'Εν τῷ ἀραεύω τὸ d κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνων. ἀραεύω.

'Ερευνῶ, ζήτω ἔνθ' ἀν.: Πολλὰ ἐράεψα νὰ ενδήκ' ἀτον, ἄμα 'κ' ενδρ' ἀτον Τραπ. Χαλδ. "Εντορ ἔναν ὥραν ἀραεύω σε

(ἔγινε μιὰ ὥρα ποῦ σὲ ζητῶ) Τραπ. Χαλδ. 'Αφορμὴν ἐράευεν Τραπ. Πῆγαν ν' ἀραύοντι καὶ νὰ τρώνε Τρίπ. 'Εσύ ἀδὰ τί ἀραύεις; (ἐσύ ἐδῶ τι ζητεῖς;) 'Αμισ. Νὰ μ' ἵσαι τὰ γαρδέλλα μουνι ἀδαχά, εἶχαμε ἀραέψειναμ' ἀτα (ἄν δὲν ησαν ἐδῶ τὰ παιδία μας, θὰ τὰ ἐζητοῦμεν) Σαράχ. || Φρ. Ντ' ἐράευεν εῦρεν (έπι τοῦ ἐπιτυχόντος τοῦ ποθουμένου. ντὸ = ἔκεινο τὸ ὄποιον) Χαλδ. κ.ά. || Παροιμ. 'Ασ' σὸν οὐρανὸν ντ' ἐράευεν 'ς σὴν ἥην εῦρεν (ἔκεινο ποῦ γύρευε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ βρῆκε 'ς τὴ γῆ. 'Επὶ ἀπροσδοκήτου ὀφελείας ἥ εύτυχίας) Τραπ. Χαλδ. Είχα σε καὶ 'κ' ἐθέληνα σε, ἔχασα καὶ ἀραεύω σε (σὲ είχα καὶ δὲν σὲ ἥθελα, σὲ ἔχασα καὶ σὲ ζητῶ. 'Επὶ τοῦ ποθουντός τι πρότερον ἀδιάφορον ἥ μισητὸν) Χαλδ. || 'Άσμ.

Εὐτάγει σιδερὸν στονδάκ' καὶ χάλκενα τιθαρούδᾳ, ἔβγαίν' καὶ ἀραεύ' ἀτον γαδὰ καὶ πολιτείας (εὐτάγει = κάμνει, γαδὰ = ὅρη) Τραπ. Χαλδ. Πβ. ἀραεύω, ἀραεύω.

άράζω, ἀράσσω Εύβ. (Κύμ.) Θήρ. Κρήτ. Κύθηρ. Χίος κ.ά. ἀράσσω Κύπρ. ἀράσσων Τσακων. ἀράζω κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) ἀράζον βόρ. ίδιωμ. ἀράτζω Σίφν. ἀράχρω ΔΣολωμ. 69 ἄαζον Σαμοθρ. ράσσω Κρήτ. Χίος κ.ά. ράσσω Τίκαρ. Κάσ. Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. Τήλ. ράσσων Λυκ. (Λιβύσσ.) ράζω "Ηπ. Θράκ. (Κεσάν.) Τίκαρ. ράζον "Ηπ. Θράκ. (Αἴν. Βιζ. Διδυμότ.) Μακεδ. (Βλάστ.) Στερελλ. κ.ά. ρέσσω Κύπρ.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ἀράσσωσ = κτυπῶ, κρούω ἰσχυρῶς, κατασυντρίβω, παρ' ὁ καὶ ἀράσσω = κτυπῶ, καταρρίπτω, ρίπτω μεθ' ὁρμῆς, ὀθῶ. Περὶ τοῦ μεταπλασμοῦ τοῦ ἐνεστωτικοῦ θέμ. ίδ. ΓΧατζίδ. ΜΝΕ 1,280. Περὶ τοῦ τύπ. ἀαζον ίδ. A Heisenberg ἐν 'Αφιερ. εἰς ΓΧατζίδ. 90.

Α) Μετβ. 1) Πλήττω, δέρω Κρήτ. Ρόδ.: Τὴν ἔραξε καὶ τὴν ἐξεμάλλισε τὴ γεναῖκα του Ρόδ. **β)** Μεταφ. ἐπιπλήττω, ἐπιτιμῶ Ρόδ. 2) Κόπτων ρίπτω κατὰ γῆς δένδρα καὶ θάμνους δασώδους ἐκτάσεως, τὰ ὅποια μένουν οὕτω στρωμένα κατὰ γῆς καὶ ξηραινόμενα καίονται ἐπὶ τόπου ἐν ἀρχῇ τοῦ φυινοπώρου, ἵνα διὰ τῆς τέφρας αὐτῶν λιπανθῇ τὸ ἔδαφος πρὸς καλλιέργειαν καὶ σποράν Ρόδ.: "Ἐραξε 'κ' ἔκοψε τὸ δάσος. 3) Κατάγω πλοῖον εἰς λιμένα καὶ δι' ἀγκύρας ἀσφαλίζω (ἥ σημ. προήλθεν ἐκ τῆς τοῦ φίπτειν εἰς τὴν ξηράν, ἔξοκέλλειν πλοῖον) σύνηθ.: 'Αράζω τὸ βαπτώ - τὴ βάρκα - τὸ καΐκι σύνηθ. || 'Άσμ.

Μόν' ἔπειτεν ἀφέντης μον 'ς ἔνα μεγάλο κάστρο
· ἔβράξῃ χίλια κάτεργα καὶ πεντακόσεις βάρκες
Α.Ρουμελ. (Καρ.) **β)** Οδηγῶ, φέρω Νάξ. (Απύρανθ.): 'Άσμ.

Τὴν ἀύχη μον περίμενα ψηλὰ πῶς θὰ μ' ἀράξῃ
κ' ἔκεινη ἐνθευγε φωθὶα καὶ ξύλα νὰ μὲ κάψῃ.
4) Ἀφαιρῶ βιαίως, ἀρπάζω (ἐκ τῆς σημ. τοῦ ὄρμον, ἐπιτίθεμαι, περὶ ἡς ίδ. κατωτ.) Κρήτ.: 'Άσμ.
Ψωμὶ ποῦ τὸ δονκλεύγασι τόσους καὶ τόσους χρόνους
μὲ δάκρυα καὶ γαίματα, μὲ βάσανα καὶ πόνους,
μὲ ξορισμοὺς καὶ σκλαβωμοὺς γιὰ τὴν ἐλευτερία,
κ' ἐδὰ νὰ τῶν τ' ἀράξουσι σὰν τ' ἄγρια θηρία.

Β) Αμτβ. 1) Φέρομαι πρὸς τι μετὰ ταχύτητος, ὄρμω Κρήτ. ("Εμπαρ.) κ.ά.: 'Αράσσει καὶ μὲ φιλεῖ Κρήτ. "Ηραξε γιὰ νὰ τὸνε πιάσῃ αὐτόθ. Ράσσει νὰ μὲ φάγη αὐτόθ. Σὰ δὸν δρψι ἀράσσει αὐτόθ. || Παροιμ. Τὸ μαχαίρι καὶ δὲ χαράσση, | 'ς τὸ κρεβᾶς τ' ἀνθρώπου ράσσει (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀκινδύνου μὲν φαινομένου, ίκανον ὅμως νὰ βλάψῃ) "Εμπαρ.: "Άσμ.

Δὲν ητο κρῆμ' οἱ βάρβαροι ἀπάνω σον ν' ἀράξου;
καὶ ἀπόκειας Τοῦρκοι νά 'ρθουσι γιὰ νὰ σ' ἀπορρημάξου;
αὐτόθ.

